

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2029

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychologia poznawcza
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	studia jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Andrzej Łukasik, prof. UR., dr Katarzyna Tomaszek, dr Anna Lenart

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2	30	30							6

1.2. Sposób realizacji zajęć

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Wiedza teoretyczna z psychologii obejmująca „Wprowadzenie do psychologii”.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Dostarczenie terminologii i wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii poznania, a w szczególności teorii opisujących różne aspekty procesów poznawczych.
C ₂	Uświadomienie złożoności procesów poznawczych i ich relacji do innych procesów psychicznych.
C ₃	Integracja wiedzy z wiedzą wyniesioną w semestrze I (<i>Wprowadzenie do psychologii</i>).
C ₄	Rozwój umiejętności wyjaśniania zachowań ludzkich poprzez odwołanie się do procesów poznawczych.
C ₅	Stymulowanie motywacji do samokształcenia.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	zna i rozumie w sposób pogłębiony terminologię z zakresu psychologii poznawczej	K_W01
EK_02	wymienia i dokładnie charakteryzuje teorie psychologiczne wyjaśniające procesy poznawcze człowieka	K_W02
EK_03	wymienia i opisuje podstawowe metody badania procesów poznawczych	K_W16
EK_04	ma pogłębioną wiedzę na temat struktury i mechanizmów procesów poznawczych człowieka	K_W13
EK_05	potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na temat procesów poznawczych w dostępnych bazach danych, zasobach bibliotecznych oraz Internecie; potrafi te informacje wykorzystać do samodzielnego przygotowania się do zajęć.	K_U07
EK_06	potrafi podejmować się zadań grupowych i wykorzystuje swoje umiejętności do kierowania zespołem w ramach zajęć i poza nimi.	K_U12
EK_07	potrafi dokonać integracji wiedzy z zakresu psychologii poznawczej z wiedzą wyniesioną z przedmiotu <i>Wprowadzenie do psychologii</i>	K_U15
EK_08	wykazuje się umiejętnością krytycznej analizy swojej wiedzy oraz wykazuje motywację do samokształcenia w zakresie poszerzania wiedzy z psychologii poznawczej	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

Inspiracje dla psychologii poznawczej: spory filozoficzne, neobehawioryzm, metafora komputerowa; lokalizacja psychologii poznawczej w stosunku do innych obszarów psychicznego funkcjonowania człowieka.
Rozumienie procesów poznawczych w psychologii, kwestie definicyjne: reprezentacje umysłowe, przetwarzanie informacji; pojęcia, schematy, wiedza, rodzaje wiedzy, czynności automatyczne i kontrolowane.
Rola procesów poznawczych w funkcjonowaniu jednostki.
Właściwości procesów poznawczych.
Percepcja: bodziec, główne cechy percepcji, procesy „bottom – up” oraz „top – down”.
Uczenie się: pojęcie uczenia się, podstawowe rodzaje uczenia się. Uczenie się werbalne. Uczenie się zwierząt.
Wyobrażenia: rozumienie wyobraźni i wyobrażenia, teoria podwójnego kodowania Paivio, ewolucja wyobraźni, związek wyobraźni z innymi procesami psychicznymi.
Myślenie: natura myślenia, podstawowe rodzaje myślenia, rodzaje operacji myślowych, teorie myślenia. Rozumowanie: rozumowanie dedukcyjne, indukcyjne, warunkowe, probabilistyczne, nieformalne.
Rola intuicji w procesach myślowych.
Rozwiązywanie problemów: charakterystyka procesu rozwiązywania problemów, teorie rozwiązywania problemów, strategie, heurystyki. Myślenie twórcze.
Świadomość, koncepcje świadomości.
Procesy językowe i produkcja mowy. Ewolucja języka. Charakterystyka języka: poziomy i funkcje, rozumienie języka, relacje komunikacja werbalna – niewerbalna. Koncepcja języka N. Chomsky’ego.
Wstęp do rozwoju poznawczego człowieka.
Typy umysłu, kody umysłu, modusy umysłu.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Rola procesów poznawczych w funkcjonowaniu jednostki.
Właściwości procesów poznawczych.
Procesy percepcji: kategoryzacja percepcyjna, cykl percepcyjny Neissera, ekologiczna koncepcja percepcji; percepcja podprogowa.
Uwaga: procesy selekcji informacji, dystraktory; związki uwagi z percepcją.
Pamięć: pojęcie, pamięć jako zdolność i jako proces, rodzaje, procesy i stadia pamięci, mechanizmy pamięci, modele pamięci.
Procesy pamięciowe: fazy procesu zapamiętywania, zawodność pamięci, czyli psychologia naocznego świadka.
Pamięć autobiograficzna.
Procesy uczenia się: podstawowe, złożone. Powiązanie uczenia z pamięcią i innymi procesami psychicznymi. Rola uczenia się w funkcjonowaniu człowieka.
Myślenie: pojęcia – różne koncepcje pojęć.
Metody badania procesów poznawczych – zagadnienia podstawowe.
Procesy poznawcze i emocjonalno-motywacyjne – integracja zagadnień.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: prezentacja multimedialna, analiza tekstu z dyskusją, praca w grupach (dyskusja).

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Egzamin pisemny, kolokwium, projekt - prezentacja multimedialna zespołowa dotycząca zaprojektowania eksperymentu z zakresu psychologii myślenia lub percepcji	w, ćw
EK_02	Egzamin pisemny, kolokwium, projekt - prezentacja multimedialna zespołowa dotycząca zaprojektowania eksperymentu z zakresu psychologii myślenia lub percepcji	w, ćw
EK_03	Kolokwium	ćw
EK_04	Egzamin pisemny, kolokwium, projekt - prezentacja multimedialna zespołowa dotycząca zaprojektowania eksperymentu z zakresu psychologii myślenia lub percepcji	w, ćw
EK_05	Obserwacja w trakcie zajęć, projekt - prezentacja multimedialna zespołowa dotycząca zaprojektowania eksperymentu z zakresu psychologii myślenia lub percepcji	ćw
EK_06	Kolokwium, projekt- prezentacja multimedialna zespołowa dotycząca zaprojektowania eksperymentu z zakresu psychologii myślenia lub percepcji	ćw
EK_07	Obserwacja w trakcie zajęć, projekt - prezentacja multimedialna zespołowa dotycząca zaprojektowania eksperymentu z zakresu psychologii myślenia lub percepcji	ćw
EK_08	Egzamin pisemny, kolokwium , projekt - prezentacja multimedialna zespołowa dotycząca zaprojektowania eksperymentu z zakresu psychologii myślenia lub percepcji	w, ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia wykładu są:

1. Obecność w trakcie zajęć (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona).
2. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – test. Egzamin obejmuje treści wykładu, ćwiczeń oraz zadanych lektur.

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)

ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

3. Obecność na wykładach (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona).

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest:

1. Obecność na zajęciach (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona)
2. Pozytywna ocena z prezentacji multimedialnej zespołowej
3. Pozytywna ocena z kolokwium

Uzyskanie pozytywnej oceny z prezentacji multimedialnej zespołowej będącej wynikiem przyswojenia treści przedstawionych w trakcie wykładu oraz pogłębionych w efekcie pracy własnej studenta. Oceniane będą:

1. Przygotowanie techniczne i estetyczne prezentacji (skala od 0 do 5).
2. Szczegółowość oraz rzetelność prezentowanej wiedzy (skala od 0 do 5).
3. Aktualność i trafność wykorzystanych źródeł (skala od 0 do 5).
4. Zgodność ze standardami APA (skala od 0 do 5).

Ocena końcowa to suma ocen ze wszystkich elementów (min 0, max 20).

Skala ocen:

- 0-5 ndst
6-10 dst
9-13 dst plus
14-16 db
17-18 db plus
19-20 bdb

4. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	
- studiowanie zadanych lektur	15
- przygotowanie do egzaminu	30
- przygotowanie do ćwiczeń	20
- realizacja projektu zespołowego	15
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa

Maruszewski, T. (2011). *Psychologia poznania. Umysł i świat*. Gdańsk: GWP

Sternberg, R. (2001). *Psychologia poznawcza*. Warszawa: WSiP

Nęcka, E., Orzechowski, J., Szymura, B. (2006). *Psychologia poznawcza*. Warszawa: PWN

Klawiter, A. (red.). (2008). *Formy aktywności umysłu. Ujęcie kognitywistyczne. Emocje, percepcja, świadomość. Tom 1*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

Dobrołowicz, W. (2020). Typy umysłów. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia*, 33(2), 9–24. DOI: <http://dx.doi.org/10.17951/j.2020.33.2.9-24>

Łukaszewski, W. (2003). *Wielkie pytania psychologii (r.3; r.7)*. Gdańsk: GWP

Łukasik, A. (2020). Umysł nie cierpi chaosu, cz. 1 i 2, *Wgląd* 2/8

Literatura uzupełniająca:

Gazzaniga, M. (2020). *Instynkt świadomości*. Sopot: Smak słowa

Łukasik, A. (2008). *Filogeneza i adaptacyjne funkcje ludzkiej wyobraźni (r. 3)*. Rzeszów: Wydawnictwo UR

Dobrołowicz, W. (2019). *Intuicja - w stronę teorii*. Lublin: Wydawnictwo UMCS

Maruszewski, T. (2005). *Pamięć autobiograficzna*. Gdańsk: GWP

Sutherland, S. (1996). *Rozum na manowcach*. Warszawa: Książka i Wiedza

Kolańczyk, A., Fila-Jankowska, A., Pawłowska-Fusiara, M., Sterczyński, R. (2004). *Serce w rozumie. Afektywne podstawy orientacji w otoczeniu*. Gdańsk: GWP

Cognitive psychology. Psych126. College of the Canyons. Dostęp online 2022

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej